



Powiatowy Urząd Pracy w Siedlcach
Wydział Organizacji i Administracji

**Ranking zawodów
deficytowych i nadwyżkowych
w powiecie siedleckim
w 2014 r.**

Siedlce, marzec 2015

1. Wstęp

Powiatowy Urząd Pracy w Siedlcach realizując zalecenia wynikające z ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy przygotował kolejny ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Podstawą opracowania rankingu są zalecenia metodyczne do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych oraz raport Departamentu Rynku Pracy MPiPS. Raport opracowany został na podstawie danych ze sprawozdania MPiS-01 Załącznik 2 – „Bezrobotni wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy, stan na koniec 2014 r.”, a także Załącznik 3 – „Bezrobotni oraz oferty pracy wg zawodów i specjalności, stan na koniec 2014.”, sporządzonego przez Powiatowy Urząd Pracy w Siedlcach.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych bazujący głównie na danych statystycznych dotyczących bezrobocia rejestrowanego nie oddaje w pełni rzeczywistych relacji w zakresie popytu i podaży na lokalnym rynku pracy i stanowić może przede wszystkim podstawę do planowania kierunków szkoleń bezrobotnych zgodnie z zapotrzebowaniem zgłaszanym przez pracodawców.

Dane liczbowe o bezrobociu oraz wolnych miejscach pracy i miejscach aktywizacji zawodowej (ofertach pracy) opracowano posługując się nazwami grup lub zawodów i specjalności zgodnymi z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. z 2010 r., Nr 82, poz. 537, z późn. zm.).

Analizą objęto grupy duże (kod 2-cyfrowy), grupy elementarne (kod 4-cyfrowy) i zawody (kod 6-cyfrowy). Należy jednocześnie nadmienić, że opracowywane dotychczas raporty o zawodach deficytowych i nadwyżkowych wskazują, że bardzo często wśród bezrobotnych oraz ofert pracy w kategorii zawodów wyróżniali się tzw. „pozostali”. Wynika to z faktu, że pracodawcy zgłaszając oferty pracy do urzędu często nie są w stanie przyporządkować zakresu obowiązków poszukiwanego pracownika do konkretnego zawodu i wskazują na kategorię „pozostali”. Tym samym informacja o ofertach w zestawieniu z informacją o osobach bezrobotnych w postaci wskaźnika deficytu wskazywała przede wszystkim na kategorię „pozostali”, w których to zawodach pojawiały się oferty pracy, lecz nie figurowały pod tym zawodem osoby bezrobotne. W celu uniknięcia nieudomówień

w rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych nie zostały zawarte zawody tzw. „pozostałe” (2 ostatnie cyfry w kodzie zawodu wynoszą 90).

Analizę diagnostyczną przeprowadzono przy wykorzystaniu ilościowych parametrów opisujących napływ ofert pracy wg zawodów oraz napływ bezrobotnych w analogicznych kategoriach zawodowych w I półroczu I półroczu 2014 r. Ponadto wykorzystano mierniki tj.:

- *Średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej w danym zawodzie* – oznacza różnicę między średnią miesięczną liczbą zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie w danym roku, a średnią miesięczną liczbą zgłoszonych ofert pracy w określonym zawodzie w danym roku;
- *Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów* – oznacza iloraz średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie w danym roku i średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy w określonym zawodzie w danym roku. Przyjęto, że zawody o wskaźniku mniejszym od 0,9 to zawody nadwyżkowe, o wskaźniku większym lub równym 0,9 i mniejszym lub równym 1,1 to zawody zrównoważone (wykazujące równowagę na rynku pracy), natomiast o wskaźniku większym niż 1,1 to zawody deficytowe.
- *Wskaźnik długotrwałego bezrobocia w zawodzie* – oznacza iloraz liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie, pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, wg stanu w końcu danego roku i liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie wg stanu w końcu danego roku, w ujęciu procentowym.

Należy ponadto zaznaczyć, iż w statystyce stosuje się kryterium kwalifikowania bezrobotnych **poprzednio pracujących** według zawodu, w jakim poszukują pracy i do wykonywania tego zawodu mają odpowiednie kwalifikacje potwierdzone świadectwem szkolnym lub innym dokumentem, bądź posiadają staż pracy w danym zawodzie (udokumentowana ciągłość pracy w okresie minimum 1 roku w tym samym zawodzie).

Bezrobotni, którzy **nie pracowali** przed nabyciem statusu bezrobotnego kwalifikowani są według zawodu wyuczonego. Jeśli bezrobotny posiada kwalifikacje uprawniające go do wykonywania kilku zawodów, kwalifikowany jest według zawodu, w którym chciałby podjąć pracę.

Grupa bezrobotnych „**bez zawodu**” obejmuje osoby, które nie spełniają jednocześnie dwóch warunków:

- a) nie posiadają świadectwa (dyplomu) ukończenia szkoły lub odpowiedniego kursu,

b) nie posiadają udokumentowanej ciągłości pracy w okresie minimum 1 roku w tym samym zawodzie.

Według ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy **długotrwale bezrobotnym** jest osoba, która pozostaje w rejestrach powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat. Definicja ta różni się od przyjętej w sprawozdawczości urzędów pracy, zgodnie z którą czas pozostawania bez pracy liczony jest w pełnych miesiącach od momentu ostatniego zarejestrowania się bezrobotnego w powiatowym urzędzie pracy. Tym samym w niniejszym opracowaniu jeśli mowa jest o długotrwale bezrobotnych, to dotyczy to osób, które znajdują się w ewidencji urzędów pracy ponad 12 miesięcy od momentu zarejestrowania się.

Celem niniejszego raportu jest próba określenia zawodów deficytowych i nadwyżkowych występujących na rynku pracy. Przez zawód deficytowy należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie, natomiast przez zawód nadwyżkowy należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Uwzględniając powyższe założenia niniejszy raport stanowić będzie sprawozdanie z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych dla powiatu siedleckiego za 2014 r.

2. Analiza bezrobocia w powiecie siedleckim według zawodów (grup zawodów)

Bezrobotni według zawodów

Na koniec 2014 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Siedlcach zarejestrowanych było **3083 bezrobotnych** z powiatu siedleckiego, w tym 2358 osób poprzednio pracujących.

Najliczniejszą grupę stanowili bezrobotni, którzy poprzednio pracowali w zakładach pracy należących do sekcji „*przetwórstwo przemysłowe*”. Z tych zakładów pochodziły **506 osób** i stanowiły one 21,5% poprzednio pracujących. Następną sekcją o wysokiej liczbie osób bezrobotnych jest „*handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle*” – **427 osób**, tj. 18,1% bezrobotnych oraz „*budownictwo*” – **360 osób**, tj. 15,3%.

Wśród zarejestrowanych bezrobotnych **2470 osób** posiadało zawód (specjalność), tj. 80,1%.

Analizując strukturę bezrobotnych według grup zawodów według Polskiej Klasyfikacji Działalności na poziomie kodu 2 cyfrowego należy stwierdzić, iż najliczniejszą grupą zawodową są „*Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni*” – 11,1%. Kolejna liczna grupa to „*Sprzedawcy i pokrewni*” – 10,2% oraz „*Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)*” – 8,1%. Pozostałe grupy zostały przedstawione w Tabeli Nr 2 Aneksu Statystycznego.

Biorąc pod uwagę strukturę bezrobotnych według grup zawodów na poziomie kodu 4 cyfrowego można stwierdzić, iż najliczniej reprezentowane grupy wśród bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Siedlcach to: „*Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)*” – 9,2%, „*Ślusarze i pokrewni*” – 3,1%, „*Mechanicy pojazdów samochodowych*” – 2,9%.

Na czele rankingu zawodów i specjalności bezrobotnych (na poziomie kodu 6 cyfrowego) na koniec 2014 r. znaleźli się **sprzedawcy – 199 osób**. Ponadto do zawodów najczęściej reprezentowanych przez bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Siedlcach należą: ślusarz, murarz, mechanik pojazdów samochodowych, robotnik budowlany, robotnik gospodarczy, technik ekonomista, cukiernik, krawiec, kucharz małej gastronomii.

Zawody najczęściej reprezentowane przez bezrobotnych z powiatu siedleckiego zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Siedlcach wg stanu na 31.12.2014 r. przedstawia Tabela Nr 1 Aneksu Statystycznego.

Według stanu na koniec 2014 r. populacja bezrobotnych **nie posiadających zawodu** stanowiła **19,9%** ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (613 bezrobotnych).

Napływ do bezrobocia

Napływ bezrobotnych jest to liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych w urzędach pracy w danym okresie sprawozdawczym.

W 2014 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Siedlcach **zarejestrowało się 4046 osób** z powiatu siedleckiego, w tym 1835 kobiet.

Wśród nowo zarejestrowanych najliczniejszą grupę stanowili bezrobotni, którzy poprzednio pracowali w zakładach pracy należących do sekcji „*przetwórstwo przemysłowe*”. Z tych zakładów pochodziły **593 osoby** (19,9% poprzednio pracujących). Następną sekcją o wysokiej liczbie nowo rejestrujących się osób bezrobotnych był „*handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle*” – **562 osoby** (18,9%) oraz „*budownictwo*” – **430 osób** (14,4%).

Wśród grup zawodowych na poziomie kodu 2 cyfrowego największy procentowy **napływ** odnotowano w grupie „*Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni*” – 11,0% ogólnej liczby nowo zarejestrowanych. Kolejne duże grupy to: „*Sprzedawcy i pokrewni*” – 8,9% oraz „*Pracownicy usług osobistych*” – 7,6%. (Tabela Nr 4 Aneksu Statystycznego).

Na poziomie kodu 4 cyfrowego największy napływ odnotowano w następujących grupach zawodowych: „*Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)*” – 8,2%, „*Specjaliści do spraw administracji i rozwoju*” – 3,9%, „*Mechanicy pojazdów samochodowych*” – 3,7%.

Najwięcej osób bezrobotnych zarejestrowało się w zawodzie (kod 6 cyfrowy) sprzedawca – 215 osób, mechanik pojazdów samochodowych – 100 osób, murarz – 83 osoby, ślusarz – 65 osób, robotnik budowlany – 64 osoby. Dużą liczbę osób rejestrujących odnotowano także w zawodach: robotnik gospodarczy, cukiernik, technik mechanik, technik ekonomista, pedagog, kucharz małej gastronomii (pozostałe zawody w Tabeli Nr 3 Aneksu Statystycznego).

3. Analiza ofert pracy pozyskanych w powiecie siedleckim według zawodów (grup zawodów)

Napływ ofert pracy

Pracodawcy poszukując pracowników korzystają nie tylko z usług urzędu pracy, traktując je jako alternatywne źródło pozyskiwania personelu w stosunku do innych dostępnych metod rekrutacyjnych. Poniższe dane zawierają wyłącznie informacje o ofertach zgłaszanych wyłącznie do PUP w Siedlcach, co nie oddaje w pełni rzeczywistego obrazu popytu na rynku pracy.

W 2014 r. **pracodawcy zgłosili 1184 oferty pracy z terenu powiatu siedleckiego**. Większość ofert – 1032, tj. 87,2% była z sektora prywatnego. 21 ofert pracy przeznaczonych było dla osób niepełnosprawnych (1,8%).

Wśród zgłoszonych w 2014 r. ofert pracy dominują oferty z zakładów pracy zajmujących się *przetwórstwem przemysłowym* – 305 ofert (25,8%), *rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem* – 225 ofert (19,0%) oraz *handlem hurtowym i detalicznym* – 144 oferty (12,2%).

Analizując wpływające do Powiatowego Urzędu Pracy w Siedlcach oferty pracy z terenu powiatu siedleckiego na poziomie kodu 2 cyfrowego należy zauważyć, że najwięcej ofert zatrudnienia wpłynęło w grupie zawodowej *„Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych”* – 15,5%, *„Pracownicy usług prostych”* – 10,8%, *„Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni”* – 10,3% (Tabela Nr 6 Aneksu Statystycznego).

Podkreślenia wymaga fakt, iż w grupach zawodowych: *„Sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach”*, *„Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni”*, *„Pracownicy usług ochrony”*, *„Technicy informatycy”*, *„Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych”* i *„Kierownicy do spraw produkcji i usług”* nie wpłynęła żadna oferta pracy.

Na poziomie kodu 4 cyfrowego największy napływ ofert pracy odnotowano w następujących grupach zawodowych: *„Pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani”* – 14,6%, *„Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)”* – 7,8% oraz *„Gospodarze budynków”* – 6,8%.

Ranking ofert pracy zgłoszonych w 2014 r. wskazuje, że **najwięcej ofert pracy** zgłoszono dla **pracowników przy pracach prostych** – 164 oferty, **robotnika gospodarczego** – 81 ofert, **przedstawiciela handlowego** – 47 ofert, a w następnej kolejności dla osób w zawodach: sprzedawca (43 oferty), pracownicy obsługi biurowej (41 ofert), zbieracz owoców, ziół i innych roślin (40 ofert), kierowca samochodu ciężarowego (36 ofert), ubojowy (32 oferty), piekarz (20 ofert), kucharz (18 ofert). Oferty pracy najliczniej zgłaszane do Urzędu w 2014 r. przedstawia Tabela Nr 5 Aneksu Statystycznego.

Wskaźnik szansy uzyskania oferty w zawodzie

Wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy porównując średnią miesięczną liczbę ofert pracy w danym zawodzie oraz średni miesięczny poziom rejestrowanego bezrobocia w zawodzie określa jak duże szanse ma osoba bezrobotna na uzyskanie zatrudnienia.

Analizując ranking grup zawodów (według kodu 2 cyfrowego) zgłoszonych w ofertach pracy w powiecie siedleckim w 2014 r. ze względu na ww. wskaźnik można stwierdzić, iż największe szanse na znalezienie pracy mają bezrobotni, którzy szukają pracy w następujących grupach zawodowych „Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych”, „Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby”, „Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie”.

Określając szanse bezrobotnych na znalezienie pracy na poziomie kodu 4 cyfrowego można stwierdzić, iż najszybciej pracę można znaleźć w następującej grupie „Nauczyciele sztuki w placówkach pozaszkolnych”, ponieważ w 2014 r. do tut. Urzędu zgłoszono oferty pracy w ramach tej grupy, natomiast nie zarejestrowano bezrobotnych reprezentujących zawody zakwalifikowane do tej grupy.

Ponadto do grup zawodowych, w których stosunkowo najłatwiej znaleźć zatrudnienia należą: „Pracownicy obsługi biur gdzie indziej niesklasyfikowani”, „Pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani”, „Rybacy i zbieracze pracujący na własne potrzeby”, „Asystenci nauczycieli” oraz „Robotnicy obróbki kamienia”.

Najtrudniej natomiast znaleźć pracę w następujących grupach zawodowych (kod 2 cyfrowy): „Sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach”, „Technicy informatycy”, „Pracownicy usług ochrony”. Trudności ze znalezieniem pracy można odnotować także w grupach zawodowych takich jak: „Rolnicy produkcji towarowej”, „Średni personel do spraw zdrowia”, „Pracownicy obsługi klienta”.

Na poziomie kodu 4 cyfrowego można stwierdzić, iż najtrudniej znaleźć pracę w m.in. w takich grupach jak: „*Ekonomiści*”, „*Technicy elektrycy*”, „*Technicy mechanicy*”, „*Technicy rolnictwa i pokrewni*”, „*Technicy medyczni i dentyści*”, „*Agenci ubezpieczeniowi*”, „*Kasjerzy bankowi i pokrewni*”, „*Rolnicy upraw polowych*”, „*Introligatorzy i pokrewni*”. W wymienionych grupach zawodowych nie zgłoszono żadnych ofert pracy.

Ponadto problemy ze znalezieniem pracy mogą mieć osoby zainteresowane pracą w następujących grupach zawodowych: „*Specjaliści do spraw administracji i rozwoju*”, „*Fryzjerzy*”, „*Szwaczki, hafciarki i pokrewni*”, „*Ogrodnicy*”, „*Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani*”, „*Wizytatorzy i specjaliści metod nauczania*”, „*Technicy górnictwa, metalurgii i pokrewni*” oraz „*Mechanicy precyzyjni*”.

4. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie siedleckim

Zawody deficytowe

Za najbardziej deficytowe grupy zawodowe na poziomie kodu 2 cyfrowego możemy uznać: „*Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie*”, „*Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych*”, „*Pracownicy opieki osobistej i pokrewni*”, „*Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej*”.

Analizując deficytowe grupy zawodowe na poziomie kodu 4 cyfrowego największe niedobory kadrowe odnotowano m.in. w takich grupach jak: „*Ustawiacze i operatorzy maszyn do obróbki i produkcji wyrobów z drewna*”, „*Operatorzy maszyn do prania*”, „*Robotnicy pomocniczy w ogrodnictwie i sadownictwie*”, „*Robotnicy pomocniczy przy pracach polowych*”, „*Klasyfikatorzy żywności i pokrewni*”, „*Rybaczy i zbieracze pracujący na własne potrzeby*”, „*Pracownicy bibliotek, galerii, muzeów i informacji naukowej*”, „*Programiści aplikacji*”.

W ww. grupach wpłynęły oferty pracy, jednak nie zarejestrowano bezrobotnych, którzy posiadaliby odpowiednie wykształcenie kwalifikujące ich do tych grup, bądź też wskazaliby zawody zawarte w ramach tych grup jako swoje ewentualne miejsce pracy.

Ponadto za grupy deficytowe możemy uznać: „*Górnicy podziemnej i odkrywkowej eksploatacji złóż i pokrewni*”, „*Pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani*”, „*Przedstawiciele handlowi*”, „*Robotnicy obróbki kamienia*”, „*Masarze,*

robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni”, „Pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani”, „Robotnicy robót stanu surowego i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani”, „Robotnicy pomocniczy przy hodowli zwierząt”.

Według stanu na koniec 2014 r. w powiecie siedleckim można wyróżnić m.in. następujące **zawody deficytowe**: sprzedawca w branży spożywczej, operator koparko – ładowarki, ubojowy, sprzedawca w branży mięsnej, przedstawiciel handlowy, rozbieracz-wykrawacz, kamieniarz, spawacz metodą MAG, mechanik samochodów ciężarowych, spawacz ręczny łukiem elektrycznym, pomocniczy robotnik przy hodowli zwierząt, sprzedawca w branży przemysłowej, spedytor, specjalista do spraw marketingu i handlu, asystent nauczyciela przedszkola, murarz-tylnik, stolarz meblowy, spawacz metodą MIG, malarz konstrukcji i wyrobów metalowych, spawacz ręczny gazowy, frezer, elektromechanik elektrycznych przyrządów pomiarowych, kierowca autobusu, pomoc kuchenna, woźny, asystent do spraw księgowości, rzeźnik-wędliniarz, robotnik placowy, fakturzystka, nauczyciel języka angielskiego w szkole podstawowej, robotnik gospodarczy, kierowca samochodu ciężarowego.

Szczegółowe dane przedstawiające zawody deficytowe przedstawia Tabela Nr 7 Aneksu Statystycznego.

Ponadto do Urzędu wpłynęły oferty pracy na stanowiska w zawodach, w których nie odnotowano w 2014 r. rejestracji osób bezrobotnych. Są to m.in.: zbieracz owoców, ziół i innych roślin, kierowca ciągnika siodłowego, operator maszyn ogrodniczych, pomocniczy robotnik przy konserwacji terenów zieleni, operator żurawia jezdniowego, instruktor amatorskiego ruchu artystycznego, monter rusztowań, ślusarz narzędziowy, elektromechanik urządzeń chłodniczych, operator maszyn i urządzeń przemysłu spożywczego, nauczyciel matematyki w szkole podstawowej, nauczyciel techniki w szkole podstawowej, operator koparki, operator myjni, architekt, programista aplikacji, technik wiertnik, sprzedawca obwoźny z samochodu (vanseller), lakiernik proszkowy, tokarz / frezer obrabiarek sterowanych numerycznie, mechanik ciągników, elektryk budowlany, klasyfikator grzybów, tartacznik, tapicer meblowy, szlifierz kamienia, główny księgowy, ekolog, projektant grafiki stron internetowych, nauczyciel chemii, nauczyciel fizyki, nauczyciel muzyki w szkole podstawowej, nauczyciel instruktor, instruktor tańca, nauczyciel psycholog, specjalista do spraw reklamy, opiekun klienta, dziennikarz, tłumacz języka niemieckiego, laborant chemiczny, kontroler jakości połączeń spawanych.

Zawody nadwyżkowe

Za najbardziej nadwyżkowe grupy zawodowe na poziomie kodu 2 cyfrowego możemy uznać: „*Rolnicy produkcji towarowej*”, „*Średni personel do spraw zdrowia*”, „*Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych*”, „*Pracownicy obsługi klienta*”, „*Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania*”.

Analizując nadwyżkowe grupy zawodowe na poziomie kodu 4 cyfrowego największe nadwyżki kadrowe można zauważyć w grupach: „*Specjaliści do spraw administracji i rozwoju*”, „*Fryzjerzy*”, „*Wizytatorzy i specjaliści metod nauczania*”, „*Ogrodnicy*” oraz „*Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani*”.

Na terenie powiatu siedleckiego, według stanu na koniec 2014 r. do **zawodów nadwyżkowych** można zaliczyć: fryzjer, szwaczka, ogrodnik, nauczyciel języka angielskiego, mechanik pojazdów samochodowych, technik masażysta, murarz, technik administracji, technik farmaceutyczny, krawiec, technik handlowiec, pielęgniarz, nauczyciel matematyki, tokarz w metalu, chemik, technik budownictwa, nauczyciel języka rosyjskiego, cukiernik, nauczyciel historii, nauczyciel plastyki, robotnik budowlany, sprzedawca, elektromechanik, elektromechanik pojazdów samochodowych, stolarz, pakowacz, robotnik drogowy, ślusarz, blacharz samochodowy, barman. Szczegółowe informacje przedstawiające pozostałe zawody deficytowe przedstawia Tabela Nr 8 Aneksu Statystycznego.

Ponadto w Urzędzie w 2014 r. zarejestrowali się bezrobotni w zawodach, na które nie ma zapotrzebowania na rynku pracy (brak ofert pracy). Są to m.in.: technik mechanik, technik ekonomista, pedagog, inżynier rolnictwa, technik żywienia i gospodarstwa domowego, specjalista administracji publicznej, specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych, matematyk, technik elektryk, technik rolnik, technik usług kosmetycznych, specjalista zarządzania kryzysowego, technik ogrodnik, robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym, pracownik ochrony fizycznej bez licencji, meliorant, lakiernik samochodowy, biolog, ogrodnik terenów zieleni, rolnik, ekspedient pocztowy, posadzkarz, elektryk, nauczyciel języka polskiego, ekonomista, mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych, mechanik taboru kolejowego, zabawkarz, elektryk monter instalacji elektrycznych, monter - elektronik, inżynier zootechniki, politolog, technik elektronik, technik informatyk, technolog robót wykończeniowych w budownictwie, zgrzewacz, mechanik – operator pojazdów i maszyn rolniczych, nauczyciel przysposobienia obronnego, monter instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody.

Zawody generujące bezrobocie długotrwałe

Jak wynika z analizy bezrobotnych wśród bezrobotnych zarejestrowanych w powiecie siedleckim dużą grupę stanowią osoby pozostające bez pracy powyżej 12 miesięcy, czyli osoby długotrwałe bezrobotne (39,7% ogółu bezrobotnych).

Porównując grupy zawodowe na poziomie 2 cyfrowym według wskaźnika *bezrobocia w zawodzie*, można stwierdzić, że grupami zawodowymi najbardziej generującymi bezrobocie długotrwałe są grupy: „Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie”, „Sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach”, „Leśnicy i rybacy”, „Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki”, „Monterzy”.

Najmniej generują bezrobocie długotrwałe grupy: „Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny”, „Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby”, „Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych”, „Pracownicy opieki osobistej i pokrewni”.

Na poziomie kodu 4 cyfrowego grupy zawodowe najbardziej generujące bezrobocie długotrwałe to m.in.: „Dekarze”, „Zaopatrzeniowcy”, „Rękodzielnicy wyrobów z tkanin, skóry i pokrewnych materiałów”, „Obuwnicy i pokrewni”, „Rolnicy upraw polowych”, „Specjaliści nauczania i wychowania gdzie indziej niesklasyfikowani”.

Grupy zawodowe najmniej generujące bezrobocie długotrwałe to m.in.: „Fryzjerzy”, „Robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani”, „Robotnicy budowy dróg i pokrewni”, „Piekarze, cukiernicy i pokrewni”, „Technicy fizjoterapii i masażyści”, „Lakiernicy”, „Specjaliści do spraw administracji i rozwoju”, „Pracownicy do spraw rachunkowości i księgowości”, „Recepcjoniści hotelowi”.

5. Wnioski

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych bazujący na danych statystycznych bezrobocia rejestrowanego nie oddaje w pełni rzeczywistych relacji w zakresie popytu i podaży na rynku pracy. Jest to spowodowane m.in. tym, że nie wszystkie wolne miejsca pracy zgłaszane są przez pracodawców do urzędów pracy. Pracodawcy do urzędu najczęściej zgłaszają oferty, które nie wymagają wysokich specjalistycznych umiejętności i kwalifikacji, ponieważ urząd jest dla nich instytucją rekrutującą pracowników na tym właśnie segmencie rynku. Oferty pracy dla pracowników z wyższymi kwalifikacjami realizowane są często przez nich samych albo są zlecane wyspecjalizowanym agencjom zatrudnienia. Ponadto można stwierdzić, że dane statystyczne nie odzwierciedlają całkowicie rzeczywistości. W dyspozycji Urzędu pozostaje wiele ofert pracy, które trudno zrealizować, pomimo tego, że w ewidencji bezrobotnych figurują osoby o wskazanych kwalifikacjach. Powodami trudności lub niemożności w zrealizowaniu wolnych miejsc pracy są najczęściej wiek, długotrwałe przerwy w zatrudnieniu, zdezaktualizowane uprawnienia i kwalifikacje zawodowe, a także długotrwałe bezrobocie. Częstym zjawiskiem jest też podejmowanie pracy nie w zawodzie wyuczonym, ale pokrewnym. Obecnie większość osób pracuje w zawodach, w których może tylko w części wykorzystać wyuczone umiejętności i wiedzę.

Należy brać również pod uwagę fakt, że coraz więcej bezrobotnych może być sklasyfikowanych w wielu zawodach, ale w momencie sporządzania sprawozdań statystycznych - zawarci są w systemie ewidencji komputerowej pod jednym kodem zawodu. Duże zmiany zachodzące na rynku pracy mogą powodować, że dana osoba posiadająca kilka zawodów może w danym okresie czasu reprezentować zarówno zawód nadwyżkowy jak i deficytowy, z tym że tylko jeden z nich jest uwzględniony w statystyce rynku pracy i niniejszym opracowaniu.

Przedstawione w niniejszym opracowaniu informacje pozwalają na sformułowanie i określenie następujących wniosków:

- 1)** Do zawodów najczęściej reprezentowanych przez bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Siedlcach należą: sprzedawca, ślusarz, murarz, mechanik pojazdów samochodowych, robotnik budowlany, robotnik gospodarczy, technik ekonomista, cukiernik, krawiec, kucharz małej gastronomii.
- 2)** Najwięcej osób bezrobotnych zarejestrowało się w zawodzie sprzedawca – 215 osób.

- 3) Najwięcej **ofert pracy** zgłoszono dla najwięcej ofert pracy zgłoszono dla pracowników przy pracach prostych – 164 oferty, robotnika gospodarczego – 81 ofert, przedstawiciela handlowego – 47 ofert.
- 4) W 2014 r. do Urzędu wpłynęły oferty pracy na stanowiska w zawodach, w których jednocześnie nie odnotowano rejestracji osób bezrobotnych. Są to m.in.: zbieracz owoców, ziół i innych roślin, kierowca ciągnika siodłowego, operator maszyn ogrodniczych, pomocniczy robotnik przy konserwacji terenów zieleni, operator żurawia jezdniowego, instruktor amatorskiego ruchu artystycznego, monter rusztowań, ślusarz narzędziowy, elektromechanik urządzeń chłodniczych, operator maszyn i urządzeń przemysłu spożywczego, nauczyciel matematyki w szkole podstawowej, nauczyciel techniki w szkole podstawowej, operator koparki, operator myjni, architekt, programista aplikacji, technik wiertnik, sprzedawca obwoźny z samochodu (vanseller), lakiernik proszkowy, tokarz / frezer obrabiarek sterowanych numerycznie, mechanik ciągników, elektryk budowlany, klasyfikator grzybów, tartacznik, tapicer meblowy, szlifierz kamienia, główny księgowy, ekolog, projektant grafiki stron internetowych, nauczyciel chemii, nauczyciel fizyki, nauczyciel muzyki w szkole podstawowej, nauczyciel instruktor, instruktor tańca, nauczyciel psycholog, specjalista do spraw reklamy, opiekun klienta, dziennikarz, tłumacz języka niemieckiego, laborant chemiczny, kontroler jakości połączeń spawanych.
- 5) Do **zawodów deficytowych** możemy zaliczyć: sprzedawca w branży spożywczej, operator koparko – ładowarki, ubojowy, sprzedawca w branży mięsnej, przedstawiciel handlowy, rozbieracz-wykrawacz, kamieniarz, spawacz metodą MAG, mechanik samochodów ciężarowych, spawacz ręczny łukiem elektrycznym, pomocniczy robotnik przy hodowli zwierząt, sprzedawca w branży przemysłowej, spedytor, specjalista do spraw marketingu i handlu, asystent nauczyciela przedszkola, murarz-tylnkarz, stolarz meblowy, spawacz metodą MIG, malarz konstrukcji i wyrobów metalowych, spawacz ręczny gazowy, frezer, elektromechanik elektrycznych przyrządów pomiarowych, kierowca autobusu, pomoc kuchenna, woźny, asystent do spraw księgowości, rzeźnik-wędliniarz, robotnik placowy, fakturzystka, nauczyciel języka angielskiego w szkole podstawowej, robotnik gospodarczy, kierowca samochodu ciężarowego.
- 6) Do **zawodów nadwyżkowych** możemy zaliczyć: fryzjer, szwaczka, ogrodnik, nauczyciel języka angielskiego, mechanik pojazdów samochodowych, technik masażysta, murarz,

technik administracji, technik farmaceutyczny, krawiec, technik handlowiec, pielęgniarka, nauczyciel matematyki, tokarz w metalu, chemik, technik budownictwa, nauczyciel języka rosyjskiego, cukiernik, nauczyciel historii, nauczyciel plastyki, robotnik budowlany, sprzedawca, elektromechanik, elektromechanik pojazdów samochodowych, stolarz, pakowacz, robotnik drogowy, ślusarz, blacharz samochodowy, barman.

- 7) W Urzędzie są zarejestrowani bezrobotni w zawodach, na które nie ma zapotrzebowania na rynku pracy (**brak ofert pracy**). Są to m.in.: technik mechanik, technik ekonomista, pedagog, inżynier rolnictwa, technik żywienia i gospodarstwa domowego, specjalista administracji publicznej, specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych, matematyk, technik elektryk, technik rolnik, technik usług kosmetycznych, specjalista zarządzania kryzysowego, technik ogrodnik, robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym, pracownik ochrony fizycznej bez licencji, meliorant, lakiernik samochodowy, biolog, ogrodnik terenów zieleni, rolnik, ekspedient pocztowy, posadzkarz, elektryk, nauczyciel języka polskiego, ekonomista, mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych, mechanik taboru kolejowego, zabawkarz, elektromonter instalacji elektrycznych, monter - elektronik, inżynier zootechniki, politolog, technik elektronik, technik informatyk, technolog robót wykończeniowych w budownictwie, zgrzewacz, mechanik – operator pojazdów i maszyn rolniczych, nauczyciel przysposobienia obronnego, monter instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody.